

Secr. Gerard Thijssen
Rozenbloemstraat 34,
4921 KG Made

Tel: 0162-683323

Mail: heemkundemadedrimmelen@gmail.com

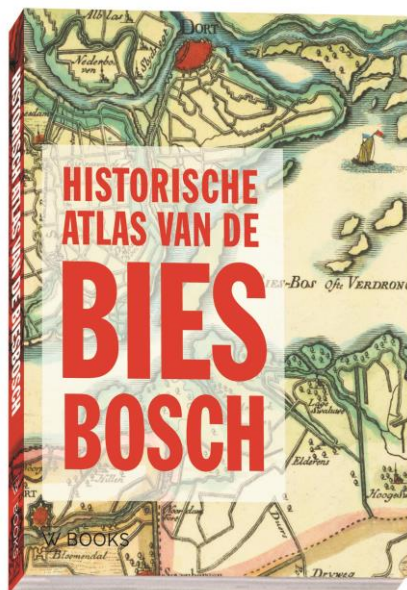
NIEUWSBRIEF 2

Jaargang 22 Maart 2019

Graag informeren wij U in deze Nieuwsbrief weer over allerlei heemkundige activiteiten vanuit onze vereniging en uit onze regio.

Uitnodiging voor het bijwonen van de jaarvergadering op 27 maart met aansluitend om 20.15 uur de lezing over historische kaarten van de Biesbosch door de heer Wim van Wijk.

Wij starten met de jaarvergadering om 19.30 uur in het Hotel-Partycentrum het Trefpunt, Raadhuisplein 1A te Made

Historische kaarten van de Biesbosch.
door Wim van Wijk.

Van de Biesbosch zijn in de loop van de tijd veel kaarten gemaakt. Alleen al in het Nationaal Archief in Den Haag worden er honderden bewaard. Maar ook archieven, universiteiten en musea in Den Bosch, Dordrecht en Leiden – om maar een paar plaatsen te noemen – bieden onderdak aan Biesboschkaarten die soms al eeuwen oud zijn.

Verwonderlijk is het niet dat het gebied zo vaak in

kaart is gebracht. De Biesbosch veranderde immers voortdurend. De watervlakte die na de Sint-Elisabethvloed was ontstaan, verlandde almaar meer. En regelmatig wilde iemand een kaart hebben van dat nieuwe stukje land.

In 2012 is er een atlas verschenen met een selectie uit die overvloed aan kaarten. De ondertitel van deze historische atlas luidt: *Zes eeuwen Biesbosch in 78 kaarten*. De eerste kaart in die atlas laat zien hoe dit deel van Nederland eruit gezien kan hebben voordat die rampnacht van 18 op 19 november 1421 het landschap op zijn kop zette. Maar dat is een reconstructie, want in de vijftiende eeuw werden er nog geen kaarten gemaakt. De oudste echte kaarten die in de atlas zijn opgenomen, zijn in 1553 en 1560 gemaakt, ruim een eeuw na de Sint-Elisabethvloed.

Die twee oudste kaarten laat de samensteller van de atlas, Wim van Wijk, in ieder geval zien tijdens de lezing die hij op 27 maart in hotel 't Trefpunt in Made geeft over de atlas. Natuurlijk worden niet alle 78 kaarten uit de atlas op het witte doek geprojecteerd. Hij heeft op zijn beurt een keuze gemaakt uit de voorkeuren die de Heemkundekring Made en Drimmelen aan hem kenbaar had gemaakt.

Sommige kaarten hebben speciaal betrekking op beide dorpen en de onmiddellijke omgeving. Maar natuurlijk komt ook de Biesbosch zelf aan bod. Nu eens in overzichtskaarten, dan weer in detailkaarten. Een voorbeeld van zo'n detailkaart is die van Vogelenzang, waarop te zien hoe die polder in de Noordwaard, toen nog een gors, er in 1784 uitzag.

Van Wijk woont in de Biesbosch, is er geboren en heeft behalve de atlas meer boeken over de Biesbosch geschreven. Hij houdt zijn lezing na afloop van de jaarvergadering van de heemkundekring, die om 20.15 uur begint.

Iedereen is welkom en de toegang is gratis.

Lezing van 23 januari 2019

Omdat onze voorzitter verhinderd was opent de vice voorzitter Julien Mariman deze avond.

Hij verwelkomt de heer Frans Ruczinsky, vertegenwoordiger van het Generaal Maczek museum, die hier voor de derde keer is.

De eerste lezing die hij voor onze heemkundekring hield ging over de 1ste Poolse pantserdivisie

De tweede lezing over de strijd bij het Capelse Veer

Vanavond staat een indrukwekkende film op het programma over Poolse verzetsvrouwen.

de zaal is goed gevuld wat inhoudt dat wij wederom een lezing hebben die veel mensen aantrekt.

Veel nieuwe gezichten in de zaal, zelfs vanuit Breda heeft men het winterse weer getrotseerd.

De film bestaat uit 2 delen.

Het eerste deel vertelt het verhaal van de eerste pantserdivisie, die na de bevrijding van de zuidelijke Nederlanden doortrekt naar het noorden van Nederland.

Aan de hand van een tekening is te zien hoe het leger via Gelderland en Drente zich verplaatst naar Wilhelmshafen.

Het Duiste leger heeft langs de grens verscheidene kampen opgezet. In de eerste plaats worden misdadigers opgesloten. Deze mensen moesten werken om het veengebied te ontginnen.

Na de misdadigers kwamen ook krijgsgevangenen terecht in deze kampen.

Bij toeval stuit de eerste Poolse pantserdivisie, bij hun opmars naar het noorden, op het Kamp Oberlangen en tot hun verbazing en tot verbazing van de krijgsgevangenen wordt er van beide kanten Pools gesproken. In het kamp zaten ongeveer 1700 verzetsvrouwen. De vreugde was erg groot dat deze vrouwen door dit leger bevrijdt werd.

Na de bevrijding uit het kamp bloeide er natuurlijk ook de liefde. De Polen konden niet terug naar hun land, voor patriotten was geen plaats omdat het land inmiddels door de Russen bezet was.

De vrouwen uit het kamp vestigden zich in Engeland, Amerika en Nederland. In 2016 kwamen veel vrouwen om een dienst op de erevelden bij te wonen. Het is nog steeds een erg hechte groep.

Na de pauze komt het tweede deel van de film. Het laat zien hoe de vrouwen in Warschau in het verzet gingen nadat de Duitsers deze stad hebben bezet. Aan de hand van persoonlijke verhalen vertellen de vrouwen waarom zij in het verzet waren gegaan en hoe zij hun leven ondergronds hebben opgepakt en hoe ze gevochten hebben tegen de Duitsers.

Zij kregen een soldaten opleiding en leerden hoe ze met pistolen en geweren om moesten gaan.

Zij hadden allemaal schuilnamen en er waren strenge regels voor het geval zij opgepakt werden.

“wie niets weet kan niets verraden”, “vraag nooit iets en zeg nooit iets”, Mocht er een inval zijn dan stond er altijd wel een fles wijn en glazen op tafel, zodat het leek of er een feestje aan de gang was.

Het jaar 1943 was volgens de vrouwen het ergste jaar van de oorlog. Men komt in Warschau in opstand. De Duitsers zijn zich aan het terugtrekken. De beul van Warschau, generaal Kutschener, werd door het verzet vermoord en er volgde toen een represaille en werden verschillende verzetsstrijders vermoord.

Mensen werden willekeurig opgepakt en doodgeschoten. Vaak werden jongelui door een speciaal vrachtwagentje, een Budy, opgepakt en afgevoerd. Men zag ze nooit meer terug.

De vrouwen fungeerden ook als tussenpersoon voor de partizanen. Kleine boodschappen moesten zij uit hun hoofd leren, grote boodschappen werden op verschillende papiertjes geschreven en verwijderd als de boodschap was overgebracht.

De vrouwen waren erg inventief in het bedenken van manieren om gevaarlijke dingen naar de partizanen te brengen. Zo was er een mevrouw die vertelde dat zij er altijd erg chique uitzag en een mand bij zich had met mooie bloemen. Onder in die mand zat dan de geheime papieren.

Ondanks het feit dat ze geleerd hadden om met wapens om te gaan werden de vrouwen meestal ingezet als koerierster of bij de mijnopruimingsdienst. In het jaar 1944 is de capitulatie.

De Duitsers slaan terug en ongeveer 1700 vrouwen worden naar Kamp Oberlangen gebracht.

Je hoorde de vrouwen verschillend over de opstand vertellen, de een was er trots op dat ze had deelgenomen, een ander vond dat het niets opgeleverd had.

Uiteindelijk stonden de Russen al te wachten aan de grens van Warschau en kon het verzwakte Duitse leger gemakkelijk verslaan.

Omdat het land door het communistische leger was ingenomen konden de Poolse patriotten niet meer terug.

De vrouwen hebben voor de vrijheid van Polen gestreden en hebben er veel voor geleden. Zij zijn naar alle windstreken uitgeweken maar zijn nog steeds erg nauw met elkaar betrokken.

Een bekend Pools gezegde is:

“Waar de duivel weigert naar toe te gaan stuurt men de vrouwen”.

Dorps Kwis

Op 10 februari konden de teamcaptains het vogelhuisje op gaan halen in De Amerhal, wat enkele leden van het team gemaakt hadden.

Het vogelhuisje van het team van de Heemkundekring Made en Drimmelen hangt inmiddels naast de de toegangsdeur van onze huisvesting.

Wij danken de makers van het vogelhuisje, Leo de Wijs, Roel Gaymans en Gert-Jan Thijssen. Wij hopen dat het spoedig bewoond gaat worden.

Verder nieuws :

Op 14 maart start de Heemkundekring met een vervolgcursus Genealogie. Net als voorgaand jaar mogen wij weer gebruik maken van de bibliotheek en wordt de cursus weer gegeven door de heer Frans Roelvink.

Deze cursus zit vol maar mocht er belangstelling zijn voor een nieuwe cursus dan kunt u zich wenden tot ons secretariaat en bij voldoende deelname kunnen we dan nieuwe bijeenkomsten organiseren.

Er is een prachtig einddocument Lange Termijnperspectief en uitvoeringsprogramma Zuiderwaterlinie gemaakt. Het is online ter inzage.

De tentoonstelling Zonder Boer geen Voer is teneinde. Ook hiervan is online een document ter inzage.

Erfgoed Brabant geeft op 26 maart een erfgoedcollege. U kunt naar de website gaan om te kijken welke colleges u kunt volgen.

Op donderdag 21 maart geeft de Oudheidkundige Kring "Geertruydenberghe" een lezing over Jongerenculturen in Noord-Brabant in de jaren 1960. De lezing wordt gehouden in Cultureel centrum "de Schattelij" en is vanaf 19.30 uur voor een ieder gratis toegankelijk

Een datum die u beslist in uw agenda moet zetten is **14 juni**.

De Heemkundekring organiseert op deze datum een excursie naar het Begijnhof in Breda. Velen van u zullen de lezing van Martin Rasenberg nog vers in het geheugen hebben, maar dan kunt U met eigen ogen zien hoe het in werkelijkheid is en dat zijn verhaal in het hof begint te leven.

Nadere berichten volgen.

Er kunnen slechts 35 mensen deelnemen.